

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آیین نامه ضوابط فنی

برگزاری آزمون های ارزیابی

و اعطای مدارک حفظ عمومی به حافظان قرآن کریم

سازمان اهل بیت قرآن الکریم

شهریور ماه سال ۱۴۰۵

۱-مقاطع آزمون های حفظ عمومی:

آزمون های ارزیابی عمومی حافظان قرآن کریم در ۱۰ مقطع طبق جدول ذیل برگزار خواهد شد:

مقاطع	اول	دوم	سوم	چهارم	پنجم	ششم	هفتم	هشتم	نهم	دهم
اجزاء	۱ جزء	۲ جزء	۳ جزء	۵ جزء	۷ جزء	۱۰ جزء	۱۵ جزء	۲۰ جزء	۲۵ جزء	۳۰ جزء

۲-نحوه ارزیابی در آزمون ها:

آزمون های حفظ عمومی قرآن کریم در سه بخش شامل «حُسن حفظ»، «فصاحت» و «درک معنا» به شرح ذیل برگزار خواهد شد:

حُسن حفظ: در این بخش، صحت محفوظات حافظان تمامی مقاطع، مورد ارزیابی قرار می گیرد.

فصاحت: در آزمون های مقاطع چهارم و بالاتر، علاوه بر آزمون «حُسن حفظ»، توانایی شرکت کنندگان در آزمون در تلفظ عربی صحیح و متمایز حروف و حرکات نیز مورد ارزیابی قرار می گیرد.

درک معنا: در مقاطع چهارم و بالاتر، علاوه بر آزمون «حسن حفظ» و «فصاحت»، شرکت کنندگان در آزمون باید در بخش «درک معنا» نیز حد نصاب لازم را کسب نماید.

بدین منظور در هر یک از این مقاطع از عبارات و آیات اجزای همان مقطع بر مبنای واژگان پُرکاربرد قرآن کریم - به تناسب هر مقطع - سؤال هایی از سوی ممتحن حُسن حفظ، به صورت «شفاهی» مطرح خواهد شد. که قبولی در آزمون و اخذ مدرک عمومی حفظ منوط به کسب حد نصاب نمره در این ماده از آزمون ها نیز خواهد بود.

تبصره: منبع آزمون درک معنا، شامل لغات و عبارات پرکاربرد ترجمه های فارسی قرآن کریم می باشد و در همین خصوص جزوه ای از سوی دبیرخانه مرکزی تهیه شده که آزمون درک معنا صرفاً از این جزوه خواهد بود.

۳- نحوه ثبت نام و شرکت در آزمون:

شرکت در آزمون تنها با ثبت نام در «سامانه ملی آزمون های ارزیابی و اعطای مدارک حفظ عمومی به حافظان قرآن کریم» به آدرس hefz.telavat.ir امکان پذیر خواهد بود.

الف- آزمون ها به صورت مقطعی و متناوب در طول سال از سوی مراکز مجاز اخذ آزمون برگزار می شود.

ب- در صورت مردود شدن در یک آزمون، ثبت نام جدید برای شرکت در آزمون بعدی ضروری است.

ج- هر فرد می تواند در یک دوره برگزاری آزمون فقط در یک مقطع ثبت نام نماید.

د- قبول شدگان در یک مقطع نمی توانند در دوره های بعد در همان مقطع قبلی ثبت نام نمایند.

۴- صدور مدارک پایانی:

الف- به قبول شدگان در آزمون ها که حد نصاب لازم را کسب نمایند گواهی نامه قبولی الکترونیک از سوی سامانه اعطاء خواهد شد.

ب- گواهی نامه قبولی صرفاً بر اساس نمونه گواهی مورد تأیید دبیرخانه ارزیابی حافظان که در سامانه قرار دارد، صادر خواهد شد.

ج- گواهی نامه قبولی مقاطع اول تا نهم با مهر و امضای مدیرکل تبلیغات اسلامی استانها به عنوان مسئول دبیرخانه استان و امضای بالاترین مسئول مرکز مجاز اخذ آزمون صادر می شود.

د- گواهی نامه قبولی مقطع دهم (حفظ کل)، با تأیید دبیرخانه مرکز و امضای دبیر شورای ارزیابی حافظان صادر خواهد شد.

ضوابط ارزیابی و حد نصاب‌های قبولی در آزمون‌های حفظ عمومی به تفکیک مواد سه‌گانه آزمون به شرح جدول زیر است.					
مقطع	رشته	تعداد سؤال	حد نصاب هر بخش		
			حَسَن حفظ (از ۱۰۰ امتیاز)	فصاحت (از ۲۵ امتیاز)	درک معنا (از ۲۵ امتیاز)
اول	۱ جزء	۲	۹۰	---	---
دوم	۲ جزء	۲	۹۰	---	---
سوم	۳ جزء	۲	۹۰	---	---
چهارم	۵ جزء	۳	۸۰	۱۰	۱۵
پنجم	۷ جزء	۴	۸۰	۱۰	۱۵
ششم	۱۰ جزء	۴	۸۰	۱۰	۱۵
هفتم	۱۵ جزء	۵	۷۵	۱۰	۱۵
هشتم	۲۰ جزء	۷	۷۵	۱۰	۱۵
نهم	۲۵ جزء	۸	۷۵	۱۰	۱۵
دهم	۳۰ جزء	۱۰	۷۵	۱۰	۱۵

۵-ملاحظات:

- الف) در مقاطع اول تا سوم حد نصاب قبولی، کسب امتیاز ۹۰ از ۱۰۰ می باشد.
- ب) هر یک از سؤالات حسن حفظ مشتمل بر ۸ سطر از مصحف ۱۵ سطری با رسم الخط «عثمان طه» می باشد.
- ج) سؤالات بخش درک معنا (از محفوظات حافظ) در هر مقطع، تعداد ۵ سؤال ۵ نمره‌ای می باشد.
- هـ) انصراف از پاسخگویی به یک سؤال به معنی ثبت نمره صفر یا مردودی در آن رشته خواهد بود.

فصل پنجم؛ ضوابط ارزیابی و ثبت نمره

- نکات مربوط به هدایت حافظ
- نحوه امتیازدهی بخش صحت حفظ
- جدول موارد کسر امتیاز در بخش حسن حفظ
- ضوابط ارزیابی و کسر امتیاز در بخش «فصاحت»
- ضوابط ارزیابی و کسر امتیاز در بخش «درک معنا»

نکات مربوط به هدایت حافظ

۱. لازم است عبارت ابتدایی هر سؤال به میزانی که برای حافظ قابل تشخیص باشد، تلاوت شود.
۲. ذکر شماره صفحه از سوی ممتحن ضروری است.
۳. در سؤالاتی که از ابتدای سوره آغاز می‌شود ذکر نام سوره توسط ممتحن کفایت نموده و به تلاوت عبارت ابتدایی سوره توسط ممتحن، نیازی نیست.
۴. اگر حافظ در ابتدا یا خلال آیه پس از مکث، موفق به ادامه تلاوت نشود، ممتحن عبارت بعدی را تلاوت می‌کند و در ستون کلمات کسر امتیاز می‌شود.
۵. در صورت اتمام سؤال در خلال آیه، تلاوت حافظ در اولین موضع وقف، قطع می‌شود؛ مگر آنکه تلاوت برای رسیدن به محل وقف مناسب، طولانی شود.
۶. در اشتباهات مربوط به کلمه، کلمات و آیات، ممتحن تنها یک‌بار تذکر می‌دهد و در صورت تصحیح نکردن حافظ، ممتحن آن را تصحیح می‌کند.

تذکر ۱:

اگر یک حرف یا اعراب در یک کلمه تغییر کند نیازی به تذکر از سوی ممتحن نیست

تذکر ۲:

برای تذکر اشتباهات در کلمه، عبارت و آیات، ممتحن تا قبل از کلمه یا عبارت اشتباه را تلاوت می‌کند. ولی در

صورت مکث، ممتحن نباید قسمت قبلی را تکرار کند.

۷. اگر حافظ در ابتدای سؤال مکث کند و مشخص شود که نمی‌تواند تلاوت نماید، ممتحن ابتدا باید عبارت خوانده شده را مجدد قرائت کند و در صورت عدم یادآوری حافظ عبارت جدید و امتیاز آن را کسر می‌نماید.
۸. ممتحن نباید اشکالات حافظ را پیش از اولین وقف به او متذکر شود؛ مگر آن که تلاوت تا محل مناسب برای وقف، طولانی باشد.
۹. اگر حافظ در ابتدای سوره‌ای که دارای حروف مقطعه است، سوره دیگری را تلاوت نموده و وقف کند، ممتحن صبر می‌کند تا عبارت بعد نیز تلاوت شود تا بتواند نوع اشتباه (کلمه، عبارت یا انتقال به دور) را تشخیص دهد.
۱۰. در مواردی که نیاز است یک عبارت توسط ممتحن تلاوت شود، میزان تلاوت باید به اندازه یک سطر باشد. به عنوان مثال در مورد آیات کوتاه جا افتاده که مجموع آن‌ها کمتر از یک سطر است، تمام آیات در هدایت خوانده می‌شوند.

نحوه امتیازدهی بخش صحت حفظ (۱۰۰ امتیاز)

❖ موارد کلی

- ۱- مبنای اصلی در بخش صحت حفظ، ظاهر و رسم الخط کلمات است؛ به عنوان مثال، «فِیْ» و «یَقُومُ» هر کدام یک کلمه و «فِیْ مَا» و «یَقُومُ» هر کدام یک عبارت به حساب می آیند.
- ۲- اشتباهات حافظ در یک نفس مجموعاً یک اشتباه محاسبه می شود.
- ۳- در صورتی که حافظ در تلاوت مجدد موضعی که توسط ممتحن تصحیح شده است، مرتکب اشتباه شود، اشتباه او محاسبه نمی شود.
- ۴- اشتباه در اشتباه باعث کسر امتیاز مجدد نشده و یک اشتباه محسوب می شود، به عنوان مثال اگر انتقال به نزدیک یا دور رُخ دهد و حافظ در کلمات همان آیه ای که به اشتباه منتقل شده نیز اشتباه تلاوت کند، تنها امتیاز انتقال از او کسر می شود و اشتباه دوم لحاظ نمی شود. این بند در خصوص اشتباه در کلمه نیز صدق می کند.
- ۵- چنانچه حافظ پس از تذکر ممتحن، مرتکب اشتباه دیگری در تلاوت شود، صرفاً اشتباه اول ملاک کسر امتیاز است و کسر امتیاز آن در ستون عدم تصحیح اشتباه اول درج خواهد شد.
- ۶- اگر حافظ پس از اشتباه و قبل از تذکر ممتحن برای تصحیح اشتباه خود، قطعه تلاوت شده را مجدداً تلاوت کند و مرتکب اشتباه دیگری شود، ملاک کسر امتیاز، اشتباه بزرگ تر خواهد بود؛ مثلاً اگر حافظ ابتدا به آیات دور منتقل شود سپس برای تصحیح به آیه نزدیک منتقل شود، انتقال به آیات دور برای وی منظور خواهد شد.
- ۷- چنانچه ممتحن در حین تلاوت حافظ متوجه اشتباه او نگردد و قبل از اتمام تلاوت آن سؤال متوجه خطای خود شود، درخواست تکرار تلاوت موضع اشتباه را می نماید و چنانچه تلاوت به پایان رسیده، در ستون تصحیح با تذکر همان اشتباه کسر امتیاز صورت می گیرد. همچنین در مواقعی که ممتحن سهواً به جای تذکر اشتباه، صحیح آن را تلاوت نماید، در ستون تصحیح با تذکر کسر امتیاز آن صورت می گیرد.
- ۸- چنانچه در پایان سطور تعیین شده سؤالی، تنها یک کلمه ابتدایی آیه بعدی مانده باشد و حافظ به آیه دیگری منتقل شود، فقط نمره منفی اشتباه کلمه محسوب شده و امتیاز منفی برای انتقال منظور نمی شود.
- ۹- اگر حافظ، سؤالی را پاسخ ندهد مردود شده تغییر سؤال، ممنوع است.
- ۱۰- حداکثر امتیاز منفی در یک سؤال در هر مقطع حاصل تقسیم ۱۰۰ بر تعداد سؤالات است.

جدول موارد کسر امتیاز در بخش حسن حفظ

الف) اشتباه در حرکات و حروف (حذف، اضافه، جابجایی و تغییر)	تصحیح نکردن حافظ: کسر ۰/۵ امتیاز	تبدیل حرکت کوتاه به کشیده غیر همجنس: کسر ۱ امتیاز
	* منظور از حرف در این بخش، حروف الفبا است و کلماتی که در دستور زبان عربی حرف تلقی می‌شوند، نظیر (حَی، اِلَی، عَن) را شامل نمی‌شود و کسر امتیاز بروز اشکال در این گونه کلمات، در ستون کلمه صورت می‌پذیرد. * اگر حرکت کوتاه به حرکت کوتاه دیگر تبدیل شود، به ازاء هر تبدیل حرکت، فقط (۰/۵) امتیاز کسر می‌شود؛ مانند تبدیل «عِبَادٌ» به «عِبَادُ»، «اَنْتَ» به «اَنْتِ». * اگر حرکت کشیده به حرکت کشیده دیگری تبدیل شود، به ازای هر تبدیل حرکت، فقط (۰/۵) امتیاز کسر می‌شود؛ مانند تبدیل «اَنْتُو» به «اَنْتَا»، «اَنْتَاو» به «اَنْتَا». * اگر حرکت کوتاه به حرکت کشیده هم‌جنس خود یا بالعکس تبدیل شود، (۰/۵) امتیاز کسر خواهد شد؛ مانند تبدیل «قَالَ» به «قَالَ»، «رَبِّ» به «رَبِّ» و بالعکس. * اگر سکون به حرکت کوتاه یا حرکت کشیده یا بالعکس تبدیل شود، فقط (۰/۵) امتیاز کسر می‌شود؛ مانند تبدیل «هُمْ» به «هُمَا»، «عَلَيْكُمْ» به «عَلَيْكُمْ»، «هُمْ» به «هُمْ»، «كُنْ» به «كُنْ» و بالعکس. * اگر حرکت کوتاه به حرکت کشیده غیر هم‌جنس خود یا بالعکس تبدیل شود، (۱) امتیاز کسر می‌شود؛ مانند تبدیل «قَالَ» به «قَالُوا»، «قَالُوا» به «قَالَ»، «كُنْ» به «كُنْ». * اگر تشدید، حذف یا اضافه شود (۰/۵) امتیاز کسر خواهد شد. * یک حرف در ضمائر، یک حرف در موصولات، حرف مضارعه و موارد مشابه، هنگام تبدیل و تغییر به‌عنوان حرف تلقی می‌شوند؛ مانند تبدیل «هُمْ» به «هُمْ»، «مِنْكُمْ» به «مِنْكُمْ»، «مِنْكُمْ» به «مِنْكُمْ»، «اَلَيْهِ» به «اَلَيْهِ»، «تَقُولُ» به «تَقُولُ». * هر حرف به همراه حرکت خود، مجموعاً یک حرف حساب می‌شود و فقط (۰/۵) امتیاز کسر می‌شود؛ مانند تبدیل «مِنْكُمْ» به «مِنْكُمْ» و بالعکس. * اگر در یک کلمه، دو حرف، دو حرکت یا یک حرف و یک حرکت اشکال پیدا کند، کسر امتیاز در ستون کلمه انجام می‌شود؛ مانند تبدیل «ضَرَبَ» به «ضَرَبَ» و یا تبدل «قَادِرَ» به «قَادِرَ». تذکر ۱: مواردی از قبیل وقف به حرکت، وصل به سکون، اشتباه در اشباع یا عدم اشباع ضمیر مانند اشباع در «رَضَهُ» و عدم اشباع در «فِيهِ هُمَا»، تبدیل حرکت خارج از طریق مورد قرائت مانند «ضَفُوفٌ» و «ضَفُوفًا» هر کدام باعث کسر (۰/۵) امتیاز توسط ممتحن حُسن حفظ می‌شود. تذکر ۲: در مواردی که قرائت حافظ به دلیل تغییر در مخرج حرف نظیر «تَقُولُونَ» به «تَقُولُونَ» و بالعکس یا نارسایی در تلفظ آن دارای ابهام باشد یا فرش الحروف روایت حفص در «تَضَطُّعٌ»، «تَضَطُّعٌ»، «الْمَضِيطُّونَ»، «بِضْطِطٍ»، اشمام «لَا تَأْمَنُ»، اماله «مَجْرَهًا»، سکت‌های چهارگانه و ادغام‌های خاص رعایت نشود، امتیازی کسر نمی‌شود.	

ب) اشتباه در یک علم الحفظ	۱- تصحیح فوری توسط حافظ: کسر ۰/۲۵ امتیاز	مواردی که در قرآن کریم به صورت ترکیبی از حروف و کلمه یا دو یا چند کلمه آمده با توجه به رسم الخط قرآن، در این آیین نامه به منزله یک کلمه محسوب می‌شود؛ مانند قُلْ لِّمَنَاقِلُ، قَسِيكَ كَبُكُهُ، قَاسِيْنَا كُرُوهُ. * اگر در جابه‌جایی حروف، ریشه کلمه تغییر کند، کسر امتیاز در بخش کلمه صورت می‌گیرد؛ مانند تبدیل «تَقُولُونَ» به «تَقُولُونَ»، «نَهِير» به «نَهِير». * اضافه یا کاستی «یک حرف و یک کلمه» کنار هم در امتیازدهی به منزله یک کلمه محاسبه می‌شود و کسر امتیاز

	۲- تصحیح حافظ پس از تذکر ممتحن: کسر ۰/۵ امتیاز	مربوط به آن در ستون کلمه لحاظ خواهد شد؛ مانند: «هَذِهِ أَعْلَامُ وَ عَزَتْ» به جای «وَقَالُوا هَذِهِ أَعْلَامُ وَ عَزَتْ» و بالعکس. * * هریک از حروف مقطعه (تک حرفی یا بیشتر) یک کلمه محسوب می شود و اختلال در کل یا بعضی از حروف آن، موجب کسر امتیاز در ستون کلمه می گردد. تذکر: در ابتدای سوره شوری، هر یک از «م» و «عَسَقَ» یک کلمه محسوب می شوند. * جابجایی دو کلمه با هم تنها در جایی که دو کلمه پیوسته و بدون هیچ فاصله ای باشند در ستون کلمه محسوب می شود؛ مانند تبدیل «وَاللّٰهُ عَلِيمٌ عَزِيزٌ» به «وَاللّٰهُ عَزِيزٌ عَلِيمٌ». * در صورتی که کلمه ای به جای حرفی خوانده شود و یا بالعکس، کسر امتیاز در ستون کلمه لحاظ می گردد
	۳- تصحیح نکردن حافظ: کسر ۱ امتیاز	
ج) اشتباه در کلمات (حذف، اضافه، جابه جایی و تغییر)	۱- تصحیح فوری توسط حافظ: کسر ۰/۲۵ امتیاز	* منظور از کلمات، بیش از یک کلمه تا حداکثر یک سطر است؛ مانند «وَالْمُجَاهِدُونَ فِيْ سَبِيلِ اللّٰهِ وَآلِهِمْ وَآلِیُّهُمْ فِيْ سَبِيلِ اللّٰهِ» به جای «وَالْمُجَاهِدُونَ فِيْ سَبِيلِ اللّٰهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ»، «وَاللّٰهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ» به جای «وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ». * جابجایی یک کلمه با یک عبارت مانند تبدیل «وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ» به «وَاللّٰهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ» و یا جابجایی دو کلمه که بین آن حرف یا کلمه یا کلمات دیگری است مانند تبدیل «نَقْعًا وَ لَأَعْرَبًا» به «عَرَبًا وَ لَأَقْعًا» باعث کسر امتیاز در ستون کلمات خواهد شد. * بُشْعَلَهُ در ابتدای سوره ها در حکم عبارت است. * در صورتی که کلمه ای به جای عبارت خوانده شود یا بالعکس، کسر امتیاز در ستون عبارت لحاظ می گردد. * اگر حافظ پس از طرح سؤال از سوی ممتحن قرائت خود را پس از استعاذه و بسمله آغاز کند سپس از ممتحن بخواهد که سؤال را تکرار کند در بخش کلمات از او کسر امتیاز می شود
	۲- تصحیح حافظ پس از تذکر ممتحن: کسر ۰/۷۵ امتیاز	
	۳- تصحیح نکردن حافظ: کسر ۱/۵ امتیاز	

د) عدم رعایت ترتیب آیات و جابه‌جایی آن‌ها

اگر جافقنادگی و با برگشت به قبل در حد یک آیه باشد:
 تصحیح فوری توسط حافظ: کسر ۰/۲۵ امتیاز
 تصحیح حافظ پس از تذکر ممتحن: کس ۱ امتیاز
 تصحیح نکردن حافظ: کسر ۲ امتیاز

اگر جافقنادگی یا برگشت به قبل بیش از یک آیه باشد:
 تصحیح فوری توسط حافظ: کسر ۰/۲۵ امتیاز
 تصحیح حافظ پس از تذکر ممتحن: کسر ۱/۵ امتیاز
 تصحیح نکردن حافظ: کسر ۳ امتیاز

* در انتقال به آیات قبل، چنانچه حافظ بعد از تلاوت آیه‌ای، آیه قبل آن را تلاوت نماید مثلاً بعد از تلاوت آیه بیستم سوره‌ای آیه نوزدهم را تلاوت کرد انتقال در حد یک آیه است؛ و اگر ماقبل آن را تلاوت کرد انتقال بیش از یک آیه محسوب می‌شود.

* چنانچه حافظ پس از تلاوت آیه‌ای به ابتدای همان آیه برگردد، اصل بر آن است که قصد تکرار دارد. مگر آن‌که قرینه‌ای مانند طولانی بودن آیه وجود داشته باشد؛ در این صورت عبارت محسوب خواهد شد. * منظور از انتقال به آیه یا آیات قبل یا بعد، فقط در مورد ابتدای آیات است و در صورت ایجاد اشتباه در خلال آیه، انتقال محسوب نمی‌شود و در ستون کلمات کسر امتیاز خواهد شد.

* اگر حافظ در خلال آیاتی که ابتدای آن‌ها حداقل در حد دو کلمه اول آیه باهم مشابه است، دچار اشتباه شود، کسر امتیاز در ستون کلمات انجام خواهد شد؛ مانند قرائت «اللَّهُ الْهَيُّ عَلِيمٌ مِّنْ صَفْوٍ...» به جای «اللَّهُ الْهَيُّ يُرْسِلُ الرِّيحَ...»

* جا انداختن آیه و یا آیات در حد یک سطر یا کمتر از یک سطر، باعث کسر امتیاز در ستون کلمات می‌شود.

* چنانچه مجموع آیات کوتاه جافقاده، بیش از یک سطر باشند، انتقال به دور محسوب می‌شود.

* اگر حافظ یک آیه بیش از یک سطر را تلاوت نکند و ممتحن تمام آیه را کمک کند، به ازای هر سطر «۱/۵» امتیاز کسر می‌شود.

▪ ضوابط ارزیابی و کسر امتیاز در بخش «فصاحت» (۲۵ نمره):

ردیف	نوع اشتباه	کسر امتیاز (بار اول)	کسر امتیاز (در صورت تکرار)	سقف کسر امتیاز
۱	تلفظ صحیح حرکات کوتاه و کشیده	۰/۲۵	۰/۲۵	برای همه علامت‌ها حداکثر ۲/۵ منفی
۲	تبدیل کامل حروف زیر به حرف دیگر و یا بالعکس (ث - ح - ذ - ص - ض - ط - ظ - ع - غ - و)	۰/۵	۰/۲۵	به ازاء هر حرف حد اکثر ۲ نمره منفی

تذکر مهم: در این بخش تمامی سؤالات مورد ارزیابی قرار می‌گیرد و حد نصاب قبولی، کسب امتیاز ۱۰ از ۲۵ می‌باشد.

موارد کسر امتیاز:

۱- فصاحت حرکات: (تلفظ عربی حرکات)

اگر حافظ در طول تلاوت، صدای علامت‌های فتنه، کسره و ضمه را فارسی اداء کند یعنی حالت عربی را رعایت نکند و یا در کشش الف مدی مانند: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ» حرف «يَا» در اصطلاح، پُر حِجَم (به مانند فارسی) خوانده شود، به تشخیص داور برای هر مورد ۰/۲۵ و حداکثر تا ۲/۵ نمره کسر می‌گردد.

۲- تلفظ صحیح حروف (صفات و مخارج حروف)

اگر حرفی بطور کامل (بعلت عدم رعایت مخرج، صفت و یا هر دو) تبدیل به حرف دیگر شود (مانند: تبدیل حرف «همزه» به «عین» و بالعکس و یا حرف «حاء» به «هاء» و بالعکس و ...)، به ازای هر مورد تبدیل، ۰/۵ نمره و در صورت تکرار هر مورد، ۰/۲۵ نمره کسر می‌گردد و برای هر حرف، به طور جداگانه در طول تلاوت، حداکثر ۲ نمره کسر می‌گردد (یعنی برای حرف «عین» تا ۲ نمره و برای حرف «همزه» تا ۲ نمره و ...).

تبصره ۱- در صورت نقص در اداء صفات یا مخارج حروف نمره ای کسر نمی‌گردد. (به شرط عدم تبدیل حرفی به حرف دیگر)

تبصره ۲- اگر تبدیل حرفی به حرف دیگر ناشی از حُسن حفظ باشد، مانند: «وَقَالَ» خوانده شود «فَقَالَ» و بالعکس، کسر نمره در اینگونه موارد در بخش حُسن حفظ بوده و در بخش تجوید نمره‌ای کسر نمی‌گردد.

ضوابط ارزیابی و کسر امتیاز در بخش «درک معنا» (هر سؤال ۵ امتیاز):

- ۱- در هر مقطع آزمون درک معنا ۵ سؤال ۵ نمره‌ای پرسیده می‌شود که حد نصاب قبولی کسب امتیاز ۱۰ می‌باشد.
- ۲- سؤالات درک معنا باید بر اساس جزوه طراحی شده از سوی دبیرخانه پرسیده شود. (این جزوه از طریق سامانه hefz.telavat.ir) قابل دریافت است)
- ۳- عبارات مربوط به سؤالات درک معنا می‌بایست از همان عبارات سؤالات بخش حُسن حفظ، به صورت شفاهی طرح گردد.
تذکر: به جهت رعایت تمرکز حافظ در پاسخگویی به سؤالات حُسن حفظ، ضروری است سؤالات درک معنا پس از اتمام سؤالات حُسن حفظ طرح گردد.
- ۴- محل درج امتیاز رشته درک معنا در فرم جداگانه پیش بینی شده است.
- ۵- چنانچه فقط بخش یا بخش‌هایی از پاسخ، صحیح باشد، میزان کسر امتیاز بنا به تشخیص ممتحن خواهد بود. بدین نحو که حافظ به چه میزان از سؤال پاسخ اشتباه داده است به همان نسبت از نمره حافظ کسر می‌گردد. برای مثال اگر حافظ نتواند به نیمی از سؤال پاسخ دهد، ۲/۵ نمره از او کسر می‌شود.
- ۶- امکان جایگزینی در سؤالات درک معنا وجود نخواهد داشت.
- ۷- حداکثر مدت زمان لازم برای پاسخگویی به هر سؤال درک معنا، یک دقیقه می‌باشد.

تذکر: پیوستگی و ناپیوستگی اجزاء و سُر در آزمون:

- ۱- در مقطع اول (حفظ یک جزء) مجموع سوره‌ها یا صفحات غیرمتوالی از سراسر قرآن به اندازه حجم یک جزء قرآن کریم (۲۰ صفحه) قابل قبول خواهد بود که در مجموع ۱۶ سطر از حافظ پرسیده می‌شود.
- ۲- آزمون‌های دو جزء و بالاتر پیوسته یا ناپیوسته (حداکثر در دو بخش متوالی و پیوسته) خواهد بود. به طور مثال چنانچه داوطلبی در رشته دو جزء ناپیوسته شرکت نموده، ضرورت دارد محفوظات خود را صرفاً در دو بخش که هریک پیوسته هستند، ارائه نماید.

فصل ششم؛ فرم‌های ارزیابی آزمون‌ها و گواهینامه

- فرم ارزیابی و کسر امتیاز بخش «فصاحت» و «درک معنا»
- فرم ارزیابی و کسر امتیاز بخش «حسن حفظ»
- نمونه گواهینامه‌های مدارک حفظ عمومی قرآن کریم

فرم های ارزیابی آزمونهای فصاحت و درک معنا

«ویژه طرح آزمونهای حفظ عمومی»

نام و نام خانوادگی حافظ : کد ملی : استان :

شهرستان : نام مرکز آزمون : رشته : جزء :

فرم ارزیابی فصاحت (۲۵) امتیاز		
عنوان	توضیح اشکالات	جمع نمره منفی
تلفظ صحیح حروف سقف کسر امتیاز برای هر حرف (۲-) نمره		
فصاحت حرکات سقف کسر امتیاز برای کل صداها (۲.۵-) نمره		
امتیاز نهایی به حروف :		امتیاز نهایی به عدد :

فرم ارزیابی درک معنا (۲۵) امتیاز			
کد سؤال (جزوه درک معنا)	توضیح اشکالات	نمره منفی	جمع امتیاز (از ۵)
جمع امتیازات منفی			
امتیاز نهایی به حروف :		امتیاز نهایی به عدد :	

فرم ارزیابی حسن حفظ (۱۰۰ امتیاز)

نام و نام خانوادگی حافظ: استان: شهرستان: نام مرکز آزمون: تاریخ آزمون:

ردیف	سوالات			اشتباه حرفی و اعرابی	اشتباه کلمه‌ای			اشتباه در عبارات			جا انداختن آیه			جا انداختن آیات			جمع امتیازات منفی
	صفحه	سوره	آیه		تصحیح فوری	تصحیح با تذکر	عدم تصحیح	تصحیح فوری	تصحیح با تذکر	عدم تصحیح	تصحیح فوری	تصحیح با تذکر	عدم تصحیح	تصحیح فوری	تصحیح با تذکر	عدم تصحیح	
				۰/۵	۰/۲۵	۰/۵	۱	۰/۲۵	۰/۷۵	۱/۵	۰/۲۵	۱	۲	۰/۲۵	۱/۵	۳	
۱																	
۲																	
۳																	
۴																	
۵																	
۶																	
۷																	
۸																	
۹																	

نتیجه نهایی: نام، امضاء و مهر ممتحن:

☐ مردود

☐ قبول

امتیاز بخش حسن حفظ:

(جمع امتیازات منفی به عدد: (امتیاز نهایی به عدد: (

امتیاز نهایی به حروف: